

Jogászai hivatások - Portugália

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [pt](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítónk.

Ez a szakasz a portugáliai jogászai hivatásokról nyújt áttekintést.

Bírák, valamint közigazgatási és adóügyi bírák (*Magistrados dos tribunais judiciais e dos tribunais administrativos e fiscais*)

Ügyészek (*Magistrados do Ministério Público*)

Ügyvédek (*Advogados*)

Jogtanácsosok (*Consultores jurídicos*)

Jogi ügyvivők (*Solicitadores*)

Végrehajtók (*Agentes de execução*)

Közjegyzők (*Notários*)

Nyilvántartásvezetők (*Conservadores*)

Bírósági tisztviselők (*Oficiais de Justiça*)

Közvetítők (*Mediadores*)

Bírósági vagyonfelügyelők (*Administradores Judiciais*)

Iparjogvédelmi ügynökök (*Agente Oficial da Propriedade Industrial*)

Pro bono (ingyenes) jogi szolgáltatásokat nyújtó szervezetek

Bírák, valamint közigazgatási és adóügyi bírák (*Magistrados dos tribunais judiciais e dos tribunais administrativos e fiscais*)

A portugál alkotmány értelmében a bírák független bírósági szervezet tagjai.

Ítéleteket hoznak a nép nevében, és kizárólag a jogszabályoknak vannak alárendelve.

A bírák jogállását az alkotmány és a Bírák Alapszabálya (*Estatuto dos Magistrados Judiciais*) szabályozza. A bíróságok szervezeti hierarchiája alapján a bírák három kategóriája különböztethető meg:

- a Legfelsőbb Bíróság (*Supremo Tribunal de Justiça*) bíráinak elnevezése „*Conselheiro*”;
- a fellebbviteli bíróságok (*tribunais das Relações*) bíráinak elnevezése „*Desembargador*”;
- az elsőfokú bíróságok (*tribunais de 1.ª instância*) bírái, akiknek portugál elnevezése „*Juízes de Direito*”.

A közigazgatási és adóügyi bírák jogállását az alkotmány, a Közigazgatási és Adóügyi Bíróságok Alapszabálya (*Estatuto dos Tribunais Administrativos e Fiscais*), másodsorban pedig a Bírák Alapszabálya szabályozza. A bíróságok szervezeti hierarchiája alapján a közigazgatási és adóügyi bírák három kategóriája különböztethető meg:

- a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság (*Supremo Tribunal Administrativo*) bíráinak elnevezése „*Conselheiro*”;
- a központi közigazgatási bíróságok (*tribunais Centrais Administrativos*) bíráinak elnevezése „*Desembargador*”;
- a körzeti közigazgatási és adóügyi bíróságok (*tribunais administrativos de círculo* és *tribunais tributários*) bírái, akiknek portugál elnevezése „*Juízes de Direito*”.

A bírói hivatás gyakorlásának feltétele az alábbi három szakasz teljesítése: részvétel nyilvános pályázati eljáráson, elméleti és gyakorlati képzés elvégzése az Igazságügyi Tanulmányok Központjában (*Centro de Estudos Judiciários*), és próbaidőszak teljesítése. Azok, akik mind a három szakaszt sikeresen teljesítik, „*juízes de direito*” kinevezést kapnak.

A bírák szakmai pályafutásuk során folyamatos továbbképzésben részesülnek.

Az elsőfokú bíróságok bíráinak munkáját (a rendes bírák esetében) a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács (*Conselho Superior da Magistratura*), illetve (a közigazgatási és adóügyi bírák esetében) a Közigazgatási és Adóügyi Bíróságok Legfelsőbb Tanácsa (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) szisztematikusan és rendszeres időközönként vizsgálja. A vizsgálat eredményeként a bírákat szakmai teljesítményük alapján besorolják az alábbi kategóriák valamelyikébe: „Rendkívül kiváló”, „Kiváló”, „Jó”, „Alkalmos” és „Gyenge”. A „Gyenge” kategóriába került bírákat tiszttségükből felfüggesztik, szakmai alkalmasságuk kapcsán pedig vizsgálatot indítanak.

A bírák, valamint a közigazgatási és adóügyi bírák kinevezése, beosztása, áthelyezése, előléptetése és a velük szembeni fegyelmi eljárások lefolytatása a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács, illetve a Közigazgatási és Adóügyi Bíróságok Legfelsőbb Tanácsának hatáskörébe tartozik.

A bírói függetlenség és pártatlanság szavatolására az alkotmány előírja, hogy: a jog területén végzett, nem kereső tudományos kutatói vagy oktatói tevékenységek kivételével a gyakorló bírák a bírói tisztség ellátásán kívül semmilyen más – állami vagy magánjellegű – feladatot nem láthatnak el; bírák kizárólag jogszabályban meghatározott esetekben helyezhetők át, függeszthetők fel tiszttségükből, helyezhetők nyugállományba vagy menthetők fel; valamint, hogy a bírák határozataik miatt – a jogszabályban meghatározott kivételektől eltekintve – nem vonhatók felelősségre.

Ügyészek (*Magistrados do Ministério Público*)

Az ügyészek az állam képviselőit látják el, közreműködnek a büntetőeljárásokban, továbbá fellépnek a demokratikus jogállamiság és a törvényben meghatározott érdekek védelme érdekében. Az ügyészek saját alapszabállyal és törvényben lefektetett autonómiával rendelkeznek.

Ahhoz, hogy valaki ügyészként tevékenységet folytasson, sikeresen teljesítenie kell az Igazságügyi Tanulmányok Központja (*Centro de Estudos Judiciários*) által szervezett nyilvános versenyvizsgát, amely a szakmai ismereteket felmérő tesztekkel, a szakmai életút értékeléséből, valamint egy pszichológiai alkalmassági vizsgálatból áll.

A sikeres pályázókat fogalmazóknak (*auditores de justiça*) nevezik ki, akik – miután az Igazságügyi Tanulmányok Központjában elvégzett elméleti és gyakorlati képzést sikeresen teljesítik – próbaidős jelleggel alügyészi kinevezést kapnak.

Az ügyészek hivatali előmenetele ötlépcsős, amely a hierarchia csúcsától az alábbi lépcsőkből áll:

- legfőbb ügyész (*Procurador-Geral da República*);
- legfőbb ügyész helyettes (*Vice-Procurador-Geral da República*);
- főügyész (*Procurador-Geral Adjunto*);
- ügyész (*Procurador da República*);
- alügyész (*Procurador da República Adjunto*).

Az ügyészi szervek csúcsszervezete a legfőbb ügyész vezette legfőbb ügyészség (*Procuradoria-Geral da República*), amelynek keretén belül működik még az Ügyészség Legfőbb Tanácsa (*Conselho Superior do Ministério Público*), a Tanácsadó Testület (*Conselho Consultivo*), illetve látják el feladataikat a jogi tanácsadók és a támogatási szolgáltatásokat nyújtó szervezeti egységek.

Az Ügyészség Legfőbb Tanácsa felelős az ügyészek kinevezéséért, beosztásáért, áthelyezéséért, előléptetéséért és az ügyészségi ügyészekkel szembeni fegyelmi eljárások lefolytatásáért.

Ügyvédek (*Advogados*)

Az ügyvéd az adott szakmai kamara által nyilvántartásba vett jogi szakember, akinek tevékenysége – többek között – jogi képviseletre, valamint harmadik felek felkérésére a jogszabályok értelmezését és alkalmazását magában foglaló jogi tanácsadásra terjed ki.

Portugáliában kizárólag a portugál ügyvédi kamara (*Ordem dos Advogados*) nyilvántartásába felvett személyek végezhetnek önállóan ügyvédi tevékenységet.

Az ügyvédi hivatás gyakorlása az alábbi feltételekhez kötött:

- Portugáliában megszerzett jogi diploma vagy külföldön szerzett, diplomával egyenértékűnek vagy diplomaként elismert egyetemi jogi végzettség;
- 18 hónapos joggyakorlat teljesítése, amely két képzési szakaszt ölel fel: egy 6 hónapos alapképzést, továbbá egy 12 hónapos kiegészítő képzést;
- a kamara írásbeli és szóbeli vizsgájának sikeres letétele.

A Portugáliában jogi diplomát szerző külföldi állampolgárok kamarai nyilvántartásba vételére ugyanazon feltételek vonatkoznak, mint a portugál állampolgárok nyilvántartásba vételére, feltéve hogy származási országuk azonos jogokat biztosít a portugál állampolgárok számára.

Azon európai uniós ügyvédek, akik származási országukban megszerzett szakmai képesítésükkel szeretnének Portugáliában praktizálni, abban az esetben telepedhetnek le állandó jelleggel, ha a portugál ügyvédi kamara nyilvántartásba vette őket. Ilyen esetekben kizárólag olyan ügyvéd felügyelete mellett léphetnek fel bíróság előtt jogi képviselőként, akit a portugál ügyvédi kamara nyilvántartásba vett. Amennyiben a portugáliai ügyvédekével teljesen azonos jogok és kötelezettségek mellett kívánnak praktizálni, nyilvántartásba kell vetetniük magukat az ügyvédi kamaránál, továbbá írásban és szóban, portugál nyelven számot kell adniuk ismereteikről.

A portugál ügyvédi kamara az ügyvédi hivatást a kamara alapszabályának tiszteletben tartásával gyakorló szakemberek képviseleti köztestülete. Feladata, hogy biztosítsa a jog megismerhetőségét, szakmai tevékenységvégre vonatkozó szabályokat alkosson, valamint hogy – az arra hatáskörrel rendelkező egyetlen szervként – fegyelmi eljárást folytasson az ügyvédekkel, illetve a külföldi ügyvédekkel szemben. A kamara emellett örökdió a hivatás társadalomban betöltött szerepének, valamint a szakma méltóságának és tekintélyének megőrzése felett, továbbá elősegíti az ismeretek terjesztését és a jogalkalmazást.

Jogtanácsosok (*Consultores jurídicos*)

A portugál jogrendszer nem tesz különbséget az ügyvédi és a jogtanácsosi hivatás között.

Jogi ügyvivők (*Solicitadores*)

A jogi ügyvivők szellemi szabadfoglalkozású szakemberek, akik alapszabályuk és az eljárásjogi szabályok által meghatározott keretek között jogi tanácsadást nyújtanak, valamint jogi képviseletet látnak el azon esetekben, amikor a felek bíróság előtti képviselete nem követeli meg az ügyvédi közreműködést.

A jogi ügyvivők emellett az állampolgárok és vállalkozások bíróságokon kívüli jogi képviseletét is elláthatják – például – adóigazgatási, közjegyzői, nyilvántartói és közigazgatási szervek előtt.

A jogi ügyvivői hivatás gyakorlásának feltételei:

- államilag elismert jogi diploma – ügyvédi kamarai tagság nélkül – vagy jogi ügyvivői diploma, illetve az Európai Unió más országainak állampolgárai esetében az adott származási országban a hivatás gyakorlásához jogszabályban előírt felsőfokú és szakmai képesítések;
- 12–18 hónapos szakmai gyakorlat teljesítése;

- a szakmai gyakorlatért felelős személytől és a gyakorlati központoktól kapott kedvező referenciák a szakmai gyakorlat alatti tevékenységről, valamint a vonatkozó jogszabályok szerint összeállított országos vizsga sikeres letétele.

Az Európai Unió más tagállamaiból, illetve az Európai Gazdasági Térség államaiból származó szakemberek jogi ügyvivői nyilvántartásba vételét a 2012. augusztus 28-i 41/2012. számú és a 2014. május 2-i 25/2014. számú törvénnyel módosított 2009. március 4-i 9/2009. számú törvény szabályozza.

A portugál jogi ügyvivők és végrehajtók kamarája (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução – OSAE*) a jogi ügyvivők képviseleti köztestülete. Hatásköre az alábbiakra terjed ki: eljárni a tagok fegyelmi ügyeiben, valamint véleményezni a tagok feladatkörével kapcsolatos jogszabály-tervezeteket.

További információkért keresse fel a <http://www.osae.pt/> honlapot.

Végrehajtók (*Agentes de execução*)

A végrehajtók olyan szakemberek, akik törvényben meghatározott országos hatáskörükben eljárva végrehajtják a polgári eljárásokban hozott határozatokat. Független és pártatlan szakemberek, az eljárásban érintett felek egyikét sem képviselik, feladatuk, hogy maradéktalanul elvégezzék a végrehajtáshoz kapcsolódó alakiságokat, így többek között a lefoglalásokat, valamint hogy kézbesítsék az okiratokat, átadják az értesítéseket és értékesítsék a lefoglalt vagyontárgyakat. Meghatározott esetekben a végrehajtói feladatokat bírósági tisztviselők is elláthatják.

A végrehajtót a végrehajtást kérő fél vagy a bíróság jelöli ki.

A végrehajtói hivatás kizárólag olyan jogi ügyvivői vagy jogi végzettséggel rendelkezők előtt áll nyitva, akik:

- portugál állampolgárok;
- nem tartoznak a jogi ügyvivők és végrehajtók, vagy az ügyvédi kamarai alapszabályban foglalt korlátozások hatálya alá;
- neve – az elmúlt tíz évben – nem került fel az adósok törvényben szabályozott hivatalos jegyzékébe;
- sikeresen teljesítették a végrehajtói gyakorlatot;
- legalább hároméves végrehajtói tapasztalattal rendelkeznek, leteszik az Igazságszolgáltatás Segítőit Ellenőrző Bizottság (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça – CAAJ*) vizsgáját, és e bizottságtól kedvező referenciát kapnak;
- a gyakornoki idő lejártát követő három éven belül felvétel nyernek a megfelelő szakmai szervezet nyilvántartásába;
- rendelkeznek a közgyűlés által jóváhagyott szabályzatban minimumkövetelményként előírt informatikai struktúrával és eszközökkel.

A szakma szabályozása a portugál jogi ügyvivők és végrehajtók kamarájának, valamint a Végrehajtók Szakmai Testületének (*Colégio de Especialidade dos Agentes de Execução*) hatáskörébe tartozik.

A végrehajtók felügyeletét, valamint a végrehajtókkal kapcsolatos fegyelmi feladatokat a portugál jogi ügyvivők és végrehajtók kamarájától független szervként működő CAAJ látja el.

További információkért keresse fel a <http://www.osae.pt/> és <http://www.caaj-mj.pt/> honlapokat.

Közjegyzők (*Notários*)

A közjegyző a hatáskörébe utalt meghatározott jogi feladatokat ellátó szakember, aki meghatározó szerepet tölt be mind a nemzetközi, mind a belföldi kereskedelemben.

A közjegyzők hatásköre az alábbiakra terjed ki:

- magánszerződések megszövegezése és tanácsadás a felekkel szembeni pártatlanság követelményének tiszteletben tartásával. A közjegyző a felelős hivatalos okiratok szerkesztése esetén a szóban forgó okiratok jogszerűségéért, valamint az általa nyújtott tanácsadási szolgáltatásokért. Kötelessége, hogy tájékoztassa a feleket a majdan rájuk háruló kötelezettségek hatásairól és következményeiről;
- a jelenlétében létrejött jogügyletek végrehajtása. A jogügylet közvetlenül nyilvántartásba vételre kerülhet, vagy amennyiben a felek egyike nem teljesíti vállalt kötelezettségeit, a jogügylet végrehajtható előzetes bírói közreműködés nélkül;
- közreműködés részrehajlás nélkül és a jogszabályok teljes körű tiszteletben tartása mellett választottbíróként annak érdekében, hogy a felek kölcsönösen elfogadható egyezsége jussanak;

- leltárfelvételi eljárásokhoz kapcsolódó feladatok ellátása, valamint az eljárás feltételeinek meghatározása, azon ügyek kivételével, amelyekről – jellegükből, illetve ténybeli vagy jogi összetettségükből adódóan – leltározási eljárás keretében nem hozható határozat, és amelyekről így azon járásbírói bírónak (*juíz do tribunal de comarca*) kell határozatot hoznia, amelynek illetékességébe az a közjegyzői iroda tartozik, ahol az eljárást kérelmezték (a leltárfelvételi eljárások jogi keretét jóváhagyó 2013. március 5-i 23/2013. sz. törvény megosztott hatáskört hívott életre azzal, hogy a közjegyzői irodákat hatáskörrel ruházta fel).

A közjegyzői hivatás reformja, valamint a terület ebből adódó privatizációja a közjegyzőket kettős szerepkörrel ruházta fel: egyfelől a közhitelesség jóvoltából hivatalos személyek, másfelől pedig olyan szabad foglalkozásúak, akik már nem tagjai a köztisztviselői karnak.

Hivatalos minőségükből adódóan a közhitelesség letéteményeseként a közjegyzők a portugál igazságügyi minisztérium felügyelete alá tartoznak, amely esetükben szabályozói és fegyelmi hatáskörrel egyaránt rendelkezik. A közjegyzői hivatás új „szabad” státuszából adódóan a közjegyzői tevékenység gyakorlását 2006 óta a portugál igazságügyi minisztériummal együtt a portugál közjegyzői kamara (*Ordem dos Notários*) szabályozza a tekintetben, hogy a közjegyzők tiszteletben tartsák az etikai kódex rájuk nézve kötelező alapelveit, és hogy az őket érintő vonatkozások kapcsán érvényre jutassák a közérdeket. Mindez azonban nem érinti az igazságügyi minisztériumnak a hivatás jellegéből adódóan jogszabályban meghatározott azon hatáskörét, miszerint élhet a beavatkozás eszközeivel.

Nyilvántartásvezetők (*Conservadores*)

A nyilvántartásvezetők az ingatlanokkal, nyilvántartásba vételi kötelezettség hatálya alá tartozó ingatlan és ingó vagyonnal, gazdasági tevékenységekkel, illetve személyekkel kapcsolatos cselekmények és jogi tények nyilvántartásáért és közzétételéért felelős köztisztviselők. Feladataik alapvetően a következők: a fentiek és a kapcsolódó okiratok jogszerűségének megerősítése, biztosítani, hogy a nyilvántartásba felvételre kerülő tényeket igazoló okiratokban foglalt jogokat megfelelően határozták meg és azok megfelelnek a nyilvántartásba vételhez meghatározott jogi előírásoknak, továbbá közzétenni ezen információkat. Emellett döntési jogkörrel rendelkeznek, hogy egy adott cselekmény vagy jogi tény nyilvántartásba kerüljön-e vagy sem.

Feladatkörüket tekintve a nyilvántartásvezetők alábbi kategóriái különböztethetők meg:

- **Anyakönyvvezetők (*Conservadores do registo civil*)** – a természetes személyek életével kapcsolatos események és tények rögzítésével és közzétételével összefüggő feladatokat látnak el. Feladataik közé tartozik az olyan tények nyilvántartásba vétele, mint a születés, a házasságkötés, a haláleset, az örökbefogadás, valamint az anya/apa által tett anyai/apai elismerő nyilatkozat, továbbá az olyan eljárások lefolytatása, mint például a házasság felbontása és különválás közös megegyezéssel, valamint a nyilvántartott tényekre vonatkozó másolatok, illetve igazolások kiadása.
- **Földhivatali nyilvántartásvezetők (*Conservadores do registo predial*)** – feladatuk az ingatlanok jogi helyzetére vonatkozó információk közzététele a jogszerű ingatlanforgalom biztosítása érdekében.
- **Járműnyilvántartás-vezetők (*Conservadores do registo de veículos*)** – feladatuk a nyilvántartásba vételi kötelezettség hatálya alá tartozó ingó vagyontárgyakhoz (gépjárművekhez, hajókhoz és repülőgépekhez) kapcsolódó jogok közzététele, többek között a jogszerű kereskedelem biztosítása érdekében a gépjárművek és azok pótkocsijainak jogi helyzetével kapcsolatos információk közzététele.
- **Cégnyilvántartás-vezetők (*Conservadores do registo comercial*)** – feladatuk az egyéni vállalkozók, a gazdasági társaságok, a gazdasági célú polgári jogi társaságok és a korlátolt felelősségű egyéni cégek, valamint a cégnyilvántartásba vételi kötelezettség hatálya alá tartozó egyéb jogalanyok jogi helyzetének közzététele a jogszerű kereskedelem biztosítása érdekében.

A hivatás gyakorlása az alábbi feltételekhez kötött: portugál egyetemen szerzett jogi diploma vagy azzal egyenértékű felsőfokú képesítés, sikeresen teljesített alkalmassági vizsgák, a feladatkör ellátása szempontjából releváns jogi, illetve nyilvántartásügyi ismeretek elsajátítását célzó – 6 hónapos – kiegészítő egyetemi képzés, valamint egyéves, állami vizsgákkal záruló gyakornoki program teljesítése. A jelölteket a folyamat valamennyi szakaszában értékelik, és ha e felvételi eljárás valamely szakaszát nem teljesítik sikeresen, az akár kizárásukhoz is vezethet. Az eljárás utolsó fordulójában a jelöltek a Nyilvántartásvezetők és Közjegyzők Intézete (*Instituto dos Registos e do Notariado*) által szervezett állami vizsgán mérettetnek meg.

A Nyilvántartásvezetők és Közjegyzők Intézete feladatkörébe tartozik a nyilvántartási hivatalok tevékenységének irányítása, koordinálása, támogatása, értékelése és felügyelete.

Bírósági tisztviselők (*Oficiais de Justiça*)

A bírósági tisztviselők az igazságszolgáltatási tisztviselői kar szerves részét képezik, feladatuk pedig – többek között –, hogy a bíróságok előtti vagy ügyészégi eljárásokban közreműködjenek. Az igazságszolgáltatási tisztviselők kategóriája emellett még az informatikai, ügyintézői, műszaki, kiségitő, valamint a karbantartó személyzetet foglalja magában.

A bírósági tisztviselői hivatás azok előtt áll nyitva, akik az igazságszolgáltatási és ügyészégi szervezeten belül már elláttak alapvető – aljegyzői vagy jegyzői – feladatköröket, rendelkeznek szakképesítéssel, és sikeresen teljesítették a felvételi eljárást.

Az igazságszolgáltatási tisztviselők jogállását az 1999. augusztus 26-i 343/1999. számú törvényerejű rendeletben foglalt „igazságszolgáltatási tisztviselők alapszabálya” szabályozza. Feladataik révén fontos szerepet töltenek be a nemzetközi igazságügyi együttműködés területén, különösképpen pedig az uniós rendeletek és irányelvek végrehajtásában.

Az igazságszolgáltatási tisztviselők kinevezése, irányítása és igazgatása a portugál igazságügyi minisztérium keretén belül működő Igazságügyi Igazgatási Főigazgatóság (*Direção-Geral da Administração da Justiça*) hatáskörébe tartozik.

A bírósági tisztviselők szakmai értékelését a Bírósági Tisztviselők Tanácsa (*Conselho dos Oficiais de Justiça*) végzi, és ugyancsak e szerv rendelkezik a tisztviselők esetében a fegyelmi felelősségre vonással kapcsolatos hatáskörrel.

Közvetítők (*Mediadores*)

A 2013. április 19-i 29/2013. számú törvény 2. cikkének b) pontja értelmében a konfliktuskezelő közvetítő olyan „[...] pártatlan és független harmadik személy, aki anélkül, hogy a közvetítésben érdekelt feleket bármilyen lépésre kötelezné, segítséget nyújt a jogvita tárgyát érintő végső megállapodás létrehozásában”. A törvény emellett a Portugáliában működő konfliktuskezelő közvetítők alapszabályát, valamint a közvetítéssel foglalkozó egyes állami rendszerek névjegyzékébe történő felvételre irányadó rendelkezéseket is megállapítja. A jegyzékbevitel kiválasztási eljárásához kötött, amelyet a 2010. május 25-i 282/2010. számú végrehajtási rendelet szabályoz.

A közvetítők különösen fontos feladatot látnak el, hiszen azáltal, hogy közreműködésükkel az érdekelt felek megállapodásra jutnak, hozzájárulnak a társadalmi béke fenntartásához és – bizonyos esetekben – helyreállításához. Portugáliában szakosodott közvetítők foglalkoznak a családjogi, munkajogi és büntetőügyekkel. Ugyan a közvetítés terén nem működnek nem kormányzati szervezetek, egyes magánegyesületek nyújtanak közvetítői szolgáltatásokat, illetve foglalkoznak közvetítőképzéssel.

Jóllehet a konfliktuskezelő közvetítők tevékenységét nemzeti szintű etikai kódex nem szabályozza, a közvetítői tevékenységről szóló, fent említett törvény egyik fejezete lefekteti a konfliktuskezelő közvetítőkre vonatkozó jogokat és kötelezettségeket, akiknek emellett a képzésük szerves részét képező európai magatartási kódexnek az alapelveit is tiszteletben kell tartaniuk közvetítői feladataik ellátásakor.

A közvetítői tevékenységek felügyeletét állami közvetítői rendszer látja el, amely három – polgárjogi, munkajogi, illetve büntetőjogi – részegységből áll. Az egyes egységek irányításáért az alapító okiratokban megnevezett állami szervezet felel.

Portugáliában nem állami, hanem magánkézben lévő szervezetek végzik a közvetítőképzését, amelyet a portugál Igazságügyi Főigazgatóság (*Direção Geral da Política de Justiça – DGPJ*) a 2013. november 27-i 345/2013. számú végrehajtási rendeletnek megfelelően és a minőségi keretrendszernek való megfelelés szempontjának kiemelt figyelmet szentelve minősít.

A DGPJ – amely alternatív vitarendezési hivatalán keresztül az állami közvetítő rendszerek irányító szerveként működik – a közvetítőkeresés kapcsán ugyan nem nyújt tájékoztatást, de rendelkezik közvetítői jegyzékekkel, amelyekbe a közvetítők a 2010. május 25-i 282/2010. sz. végrehajtási rendeletben meghatározott kiválasztási eljárás lefolytatását követően kérhetik felvételüket.

További információk a <http://www.dgpj.mj.pt/> honlapon.

Bírósági vagyonfelügyelők (*Administradores Judiciais*)

A bírósági vagyonfelügyelők az alapszabályukban és a törvényben rájuk ruházott feladatok ellátása keretében felügyelik és koordinálják a speciális revitalizációs eljárásokban (*processo especial de revitalização*) meghozott intézkedéseket, valamint a fizetéseképtelenségi eljárások során a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon kezelését, illetve felszámolását. Az eljárás keretében elvégzendő feladatok függvényében kinevezhető: ideiglenes bírósági vagyonfelügyelő (*administrador judicial provisório*), vagy pedig fizetéseképtelenségi szakértő (*administrador da insolvência*), illetve vagyonkezelő (*fiduciário*).

A bírósági vagyonfelügyelők feladatkörét a 2013. február 26-i 22/2013. számú törvény szabályozza.

A bírósági vagyonfelügyelőknek az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:

- a) a tevékenységvégzéshez szükséges szakirányú felsőfokú képzettség és szakmai tapasztalat;
- b) 6 hónapos szakmai – kifejezetten bírósági vagyonfelügyelői – gyakorlat teljesítése;

- c) kifejezetten a szakmai gyakorlat során szerzett ismereteket felmérő felvételi vizsga sikeres letétele;
- d) a tevékenységvégzés tekintetében személyével összefüggésben nem áll fenn összeférhetetlenségi ok;
- e) alkalmasság a bírósági vagy felügyelői hivatással járó feladatkörök ellátására.

A bírósági vagy felügyelői felvétele, valamint tevékenységük ellenőrzése az Igazságszolgáltatás Segítőit Ellenőrző Bizottság (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares da Justiça – CAAJ*) hatáskörébe tartozik.

Iparjogvédelmi ügynök (Agente Oficial da Propriedade Industrial)

Az iparjogvédelmi ügynökök az iparjogvédelem területére szakosodott szakértők, akiknek feladata, hogy elősegítsék a vállalkozások és természetes személyek jog- és érdekvédelmét.

Az iparjogvédelmi ügynökök olyan, a Nemzeti Iparjogvédelmi Intézet (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*) által elismert hivatalos tisztségviselők, akik ügyfeleik nevében és érdekében – meghatalmazás nélkül – iparjogvédelemmel kapcsolatos ügyekben járnak el.

Az iparjogvédelmi-ügynöki hivatás gyakorlását, továbbá a Nemzeti Iparjogvédelmi Intézet jogállását az 1995. január 24-i 15/95. számú törvényerejű rendelet szabályozza.

Pro bono (ingyenes) jogi szolgáltatásokat nyújtó szervezetek

A portugál igazságügyi minisztérium – a portugál ügyvédi kamarával és a helyi hatóságokkal együttműködésben – Portugália egész területén biztosítja olyan jogi tanácsadó irodák (*Gabinetes de Consulta Jurídica*) működését, ahol az állampolgároknak jogi szakértők térítésmentesen adnak jogi tanácsokat. Ezen irodák jegyzéke, elérhetőségeikkel együtt többek között a portugál Igazságügyi Főigazgatóság honlapján (<http://www.dgpj.mj.pt>) is megtalálható.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 24/10/2016